

Kostel v New Fairfieldu

Číslo 46
16. 12. 2016

Návštěva Delawarů v Suchdole nad Odrou

Ve dnech 15. – 17. listopadu 2015 se stal Suchdol n. O. středem pozornosti velkého etnografického projektu „Manhattan connection“ (Propojení s Manhattanem). Tým sestavený z etnografů, historiků a filmového štábu z Mnichova, přivezl do Suchdolu n.O. skupinu kanadských Delawarů (2 muži a 3 ženy), kteří se zabývají vlastní identitou. Náčelník Greg Peters, Tony Johns, Derekica Snake, Kimberly Snake, Shery Huf. Pátrají po okolnostech, jak se ocitli v Kanadě, daleko od svých původních lovišť na Manhattanu. Chtějí se dozvědět, kdo byl David Zeisberger. Vlastní psané dějiny totiž nemají, věděli jen z tradovaného ústního podání, že je odvedl z Pennsylvanie, z dosahu civilizace bílých a tím je zachránil před osudem, který provázel jiné příslušníky indiánských kmenů. Pravlast národa Leni Lenape, kteří jsou známi jako Delawaři, byla vystavena náporu civilizace při kolonizaci Ameriky hned v počátcích. Byli nuceni ustupovat do vnitrozemí, kde se setkali s misí Moravanů, kde nejznámějším představitelem byl David Zeisberger (1721 – 1808), nadaný, ovládající několik indiánských dialektů, takže občas působil i jako diplomat při vyjednávání mezi Indiány a bělochy. Především ale, miloval své Indiány a obětoval jim celý svůj dlouhý dobrodružný život, chránil je před dvěma vleklými válkami, usiloval o přetvoření Ohia ve stát pro Indiány. Při druhém válečném konfliktu, kdy američtí osadníci se vzbouřili proti anglické koloniální vládě, 6 let své Indiány držel v neutralitě. Přes to byl deportován i se svými křesťanskými Indiány pod dohled anglického Detroitu. Během dalších 17 let čekání na ukončení války, založil pro Delawary poblíž Detroitu na řece Tames osadu Fairfield a New Fairfield dnes Moraviantown. Jejich potomci zde žijí dodnes v malé rezervaci.

Tanečník Tony, D.Strnadel, náčelník G.Peters

Moravian HVS připravila v pondělí 16. 11. 2015 pro tento tým program: Prohlídku muzea, kde jsou mimo jiné informace o osadě Fairfield. V Parku Moravských bratří jsme k velikému překvapení a dojetí Delawarů společně zasadili strom z Fairfildu, který v r. 2006 přivezl jako malé semenáčky zájezd z Toronta. Dnes je již 2m vysoký. V lesním kostele Martina Schneidera za Suchdolem, kde byl počátek zdejšího duchovního probuzení, jsme se sešli ke krátké bohoslužbě, vykonané kazatelem Jednoty bratrské. Zazněly zde i slova o odpuštění jako dluh bělochů k Indiánům. Zastavili jsme se i na místě, kde se první emigrující Suchdolané Davidové Nitschmannové, Zeisberger a Teltschik loučili s domovem. Prohlédli jsme si i velký selský dvůr Zeisbergerů a večer se uskutečnilo setkání s jejich náčelníkem Gregem Petersem z Moraviantown a dalšími členy kmene Delawarů v kulturním domě, kde předvedli něco ze svého kulturního dědictví: Oblečení, tanec, duchovní píseň, řeč, powerpointovou prezentaci o jejich svízelné minulosti i současnosti. Pouze jedna z nich uměla delawarsky. Pro veřejnost byl promítnut film David Zeisberger apoštol Indiánů. Museli jsme si vyslechnout i nepříjemné věci o příkoří, které ještě v nedávné současnosti museli prožívat a nechat si líbit. Děti byly rodinám odebírány a dávány do internátů, kde jako trest za to když promluvili delawarsky, bylo vypláchnutí úst mýdlovou vodou, dlouho jim bylo upíráno volební právo a podobně. Netušili jsme jak hluboko je v nich zakořeněn pocit hořkosti z toho, že pro Indiány bylo vždy jen vše v horší kvalitě. Pocit rezervovanosti, vzdoru, obezřetnosti lze překonávat jen upřímným jednáním a projevy přátelství. Vždyť přijeli do Evropy jako do země těch, kdo jim vše vzali: Jazyk, zemi, domov, původní náboženství. Dva z nich se hlásí ke křesťanství. Ostatní nemají jasno, zda misie byla pro ně přínosem, či naopak. V tom jsou zajedno s Evropany. Víra se prostě nedědí.

Tanečník Tony Johns předvádí delawarský tanec

Zpráva o činnosti MORAVIAN Historicko-vlastivědné společnosti za r. 2016

- Moravian má 47 členů, v průběhu roku jej řídil tříčlenný výbor (zvolen na období 2016-19), ve složení D. Říčan předseda, Z. Valchář jednatel L. Kuc člen výboru. Naší pokladní byla ne-členka J. Poštová. Přijali jsme v průběhu roku 2 nové členy: Miriam Říčanovou a Lukáše Martina.

- Scházíme se pravidelně jednou za dva týdny, vždy v pondělí ke schůzkám. Část věnujeme rozhovoru o posledních událostech, zajímavých návštěvách v muzeu a přípravě příštích akcí. Ze schůzí se pořizují zápisy. Účast je 4-7 členů.

- Rok byl méně náročný na naše akce společenské, zaměřili jsme se na aktivity pracovní v terénu a na zdokonalení chodu muzea MB, protože ke 31. březnu končil D. Říčan ve funkci správce Muzea MB i Muzea městyse. Muzeum MB dostalo správcovou K. Jasaňovou, která se věnuje v podstatě jen našemu muzeu, což posunulo úroveň muzea MB velmi dopředu: Knihovna byla přestěhována do kanceláře, lépe se zvládá prodej knih, narostl počet návštěvníků vlivem kvalitnější propagace, kancelář je celoročně obyvatelná, lépe funguje administrativa i ubytovna. Pro fungování muzea je důležitá dobrovolnická práce členů Moravian: Péče o PC, internet, technické pomůcky, nákupy, grafické zpracování propagačního materiálu, provádění návštěvníků aj.

- Aktivity v terénu: Byla zhotovena infotabule pro Herzogwald, pro Park MB bylo zhotoveno dalších 5 pamětních desek, pracuje se na výrobě kamenných desek ke stromům v Parku MB. Zúčastnili jsme se v říjnu mezinárodní konference v Litomyšli „Exulanti, vyhnanci, uprchlíci“. V listopadu jsme se zúčastnili akce v Praze „Reformační kamion“. V průběhu roku jsme pokračovali ve snaze o záchranu rychtářství a přilehlých pozemků, které jsou cenným kulturním dědictvím pro Suchdol i dějiny Jednoty bratrské, ale hrozí této lokalitě zánik. Na schůzích bylo tomuto tématu věnováno mnoho času. Jde o poměrně nákladnou akci, která je nad naše síly. Přistupujeme k překážkám s vírou, že pomoc může přijít i odjinud než z našeho snažení. V průběhu roku se „otevíraly různé dveře“, nabízí se další možnosti, což nás vede k opatrnému pokračování v této aktivitě, kde velice důležitým partnerem by měl být nutně městys Suchdol.

Putovní výstava David Zeisberger byla přesunuta na jih Moravy, kde byla vystavena v Brně Řečkovících a v Brně Líšni. Některé akce se dělají společně s muzeem MB.

- Pro knihovnu Moravian bylo letos získáno cca 100 publikací, odebíráme časopis Nové bratrské listy a Exulant, knihovna čeká na digitalizaci

- Tradiční každoroční akcí se stává bohoslužebné setkání v lesním kostele Martina Schneidera. Vždy v září, třetí neděle ve tři hodiny odpoledne.

- V září D. Říčan a Miriam Říčanová podnikli cestu do USA po stopách MB. Během tří týdnů projeli 7 států USA, najezdili cca 2 500 km a navštívili 18 působišť Moravanů, přivezli 50 publikací o MB, cca 75 stromů z 16 míst, 2400 digitálních fotografií, uskutečněno cca 15 kontaktů s nimiž se dá do budoucna počítat, přivezli mnoho nápadů a zkušeností z oblasti muzeologie a destinačního managementu. Výdaje byly cca 110 000 Kč, tato akce byla připravována a podniknuta ve spolupráci s Moravian, je cennou zkušeností pro další výpravy.

- Množství zahraničních kontaktů si vyžádalo, zřídit v rámci spolku instituci, zahraničních korespondentů z našich členů, kteří se snaží navázat kontakt se zajímavými osobami a institucemi. Smyslem je, vytěžit cenné informace a rozvinout nějakou spolupráci.

Vydává občanské sdružení MORAVIAN Historicko-vlastivědná společnost se sídlem v Suchdole nad Odrou. Pro vnitřní informovanost členů připravil Daniel Říčan - bez jazykové úpravy. Kontakt: Daniel Říčan, Čsl.armády 276, 742 01 Suchdol nad Odrou, e-mail: daniel.rican(zavlnáč)seznam.cz ☎556 736 855, 777 348 231